2025/823

28.4.2025

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2025/823,

25. aprill 2025,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Põhja-Makedoonia Vabariigi armee toetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 [1] loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastut otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 kohaselt selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.

(2) Liit on pühendunud tihedatele suhetele, et toetada tugevat, sõltumatut ja jõukat Põhja-Makedoonia Vabariiki (edaspidi „Põhja-Makedoonia“), tuginedes 2001. aastal allakirjutatud ja 2004. aastal jõustunud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingule ning 2020. aastal Põhja-Makedooniaga alustatud ühinemisläbirääkimistele.

(3) Liit tunnustab seda, et Põhja-Makedoonia järgib liidu ÜVJPd ning Põhja-Makedoonia panust liidu ühisesse julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse (ÜJKP), sealhulgas tema osalemist ÜJKP missioonides ja operatsioonides ning ELi kiirreageerimisjõududes kiirsiirmisvõime raamistikus.

(4) Liit kiitis 21. märtsil 2022 heaks strateegilise kompassi, eesmärgiga muutuda tugevamaks ja võimekamaks julgeoleku tagajaks, sealhulgas kasutades Euroopa rahutagamisrahastut rohkem partnerite sõjalise ja kaitsevõime toetamiseks.

(5) 18. detsembril 2024 toimunud ELi ja Lääne-Balkani tippkohtumise Brüsseli deklaratsioonis kinnitasid liidu ja selle liikmesriikide juhid, olles konsulteerinud Lääne-Balkani juhtidega, oma pühendumust eesmärgile arendada ja tugevdada veelgi julgeoleku- ja kaitsealast dialoogi ja koostööd ning tugevdada Euroopa rahutagamisrahastu kaudu kõnealuse piirkonna julgeolekut ja vastupanuvõimet.

(6) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sai 24. veebruaril 2025 Põhja-Makedoonialt taotluse, et liit aitaks uuendada Põhja-Makedoonia armee varustust, keskendudes kergjalaväe pataljoni rühmale.

(7) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP, [2] ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

(8) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

[1] Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

[2] Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

Artikkel 1

Loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Põhja-Makedooniat (edaspidi „toetusesaaja“).

2. Abimeetme eesmärgid on järgmised:

a) tugevdada liidu ja Põhja-Makedoonia koostööd julgeoleku ja kaitse valdkonnas;

b) aidata suurendada Põhja-Makedoonia armee julgeoleku- ja kaitsealast suutlikkust, et parandada riigi julgeolekut ja vastupanuvõimet ning seeläbi paremini kaitsta tsiviilelanikke kriisi- ja hädaolukorras;

c) tugevdada Põhja-Makedoonia suutlikkust osaleda liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonides ja operatsioonides ning kiirsiirmisvõime raamistikus.

3. Lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks rahastatakse abimeetmest järgmist liiki varustust, mis ei ole mõeldud surmava jõu kasutamiseks:

a) luure, seire ja rekke ning elektroonilise võitlusega seotud tehnoloogiad;

b) liikuvus- ja pioneerisõidukid;

c) side- ja infosüsteemid ning

d) lahinguõppevarustus.

Abimeetmest rahastatakse vajaduse korral ka seotud tarneid ja teenuseid, sealhulgas tehnilist väljaõpet.

4. Abimeetme kestus on 36 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ette nähtud lähtesumma on 15 000 000 eurot.

2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning kooskõlas Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetme raames toetuse andmise tingimus.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:

a) abimeetmest toetatavad Põhja-Makedoonia armee üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;

b) abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tulemuslikult eesmärkidel, milleks see anti;

c) abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;

d) abimeetme raames antud vara ei lähe kaduma ja seda ei anta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on nimetatud kokkulepetes kindlaks määratud.

3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, mis käsitlevad abimeetmest toetuse andmise peatamist ja lõpetamist juhul, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning järgides Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda ja terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Artikli 1 lõikes 3 osutatud tegevust viib ellu *Défense Conseil International* – DCI Group.

Artikkel 5

Seire, kontroll ja hindamine

1. Kõrge esindaja seirab artiklis 3 sätestatud toetusesaaja kohustuste täitmist. Nimetatud seire abil suurendatakse teadlikkust artiklis 3 sätestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aidatakse vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi, abimeetme raames toetust saavate Põhja-Makedoonia armee üksuste poolt.

2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse järgmiselt:

a) tarne kättesaamise tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad omandiõiguse üleminekul Euroopa rahutagamisrahastu tarnesertifikaadid;

b) inventuuri puudutav aruandlus, mille puhul toetusesaaja esitab igal aastal inventuuriaruande kindlaksmääratud varustusühikute kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;

c) kohapealne kontroll, mille puhul toetusesaaja annab kõrgele esindajale ja Euroopa rahutagamisrahastu audiitoritele taotluse korral juurdepääsu, et teha kohapealseid kontrolle ja Euroopa rahutagamisrahastu auditeid.

3. Pärast abimeetme lõpuleviimist korraldab kõrge esindaja lõpphindamise, et anda hinnang selle kohta, kas abimeede aitas kaasa artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamisperioodil esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38 korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

Artikkel 7

Peatamine ja lõpetamine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.

2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib samuti soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 25. aprill 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

A. SZŁAPKA